

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **FTV Prima, spol. s r. o.**, se sídlem Vinohradská 3217/167, Praha 10, zast. Mgr. Ludmilou Kutějovou, advokátkou se sídlem Politických vězňů 935/13, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské náměstí 471/1, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s.**, se sídlem Čs. armády 786/20, Praha 6, **II) Stanice O, a. s.**, se sídlem Karla Engliša 519/11, Praha 5, **III) České televize**, se sídlem Na hřebenech II 1132/4, Praha 4, **IV) TV Nova s. r. o.**, se sídlem Kříženeckého náměstí 1078/5a, Praha 5, ve věci žaloby proti rozhodnutí ministra kultury ze dne 8. 10. 2019, č. j. MK 63 707/2019 OLP, o kasačních stížnostech žalovaného a osoby zúčastněné na řízení I) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2021, č. j. 17 A 17/2019-71,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2021, č. j. 17 A 17/2019-71, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo kultury České republiky (dále „žalovaný“) rozhodlo dne 31. 3. 2019 pod č. j. MK 20592/2019 OAP (dále „prvostupňové rozhodnutí“) podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále „správní řád“), tak, že zastavilo řízení o žádosti kolektivního správce – osoby zúčastněné na řízení I) dle § 98f odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb.,

o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v rozhodném znění (dále „autorský zákon“), tedy zastavilo řízení o vydání souhlasu žalovaného se zvýšením sazeb odměn pro rok 2019 oproti jejich předchozí výši o více než míru inflace.

[2] Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně rozklad. Ten byl v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále „rozhodnutí žalovaného“) zamítnut ministrem kultury a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno.

[3] Žalobkyně brojila proti zamítavému rozhodnutí žalovaného u Městského soudu v Praze (dále „městský soud“). Nesouhlasila s názorem správních orgánů, že změny předmětných sazeb nepodléhají souhlasu žalovaného dle § 98f odst. 2 autorského zákona, neboť se nejedná o navýšení sazby nad inflaci, ale o vytvoření nových sazeb, pročež žalovanému nepřísluší návrh těchto sazeb posuzovat. Namítala i nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného.

[4] Městský soud shledal rozhodnutí žalovaného přezkoumatelným. Neztotožnil se však s jeho právním názorem a s názorem prvostupňového orgánu. Dospěl k závěru, že § 98f odst. 2 autorského zákona uplatňuje pojem „nová výše sazby“ z důvodu porovnání dvou sazeb odměn – původní a nově navýšené sazby. Vzhledem k pouhé diverzifikaci sazeb odměn lze tyto sazby porovnat. Dále kolektivní správce vytvořil dvě nové kategorie sazeb, což městský soud posoudil tak, že předchozí výše sazby (původní sazba) byla 0 Kč. Následné zvýšení původní sazby tak bude vždy skokové. Městský soud vzhledem k uvedenému dospěl k závěru, že žalovaný měl posuzovat změnu výše sazby v režimu § 98f odst. 2 autorského zákona, a proto rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu jej k dalšímu řízení.

II. Kasační stížnost žalovaného, osoby zúčastněné na řízení I., vyjádření a repliky

[5] Žalovaný [dále „stěžovatel a“) a osoba zúčastněná na řízení I) [dále „stěžovatelka b“)“] brojí proti napadenému rozsudku kasačními stížnostmi, jejichž důvody podřazují pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., požadují jej zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení městskému soudu.

II. 1. Kasační stížnosti stěžovatelů a) a b)

[6] Stěžovatel a) brojí proti argumentaci soudu vztahující se k § 98f odst. 2 autorského zákona. Zejména nesouhlasí s odůvodněním městského soudu v bodech 32. a 37. napadeného rozsudku.

[7] Podle stěžovatele a) městský soud v uvedených bodech tvrdí, že autorský zákon nevymezuje pojem „nová sazba“, a z toho důvodu není relevantní se tímto pojmem v souvislosti s § 98f odst. 2 autorského zákona zabývat. Z odůvodnění napadeného rozsudku též plyne, že městský soud míní, že § 98f odst. 2 autorského zákona se použije i na případy, kdy kolektivní správce daně navrhuje zcela nové sazby odměn.

pokračování

[8] Stěžovatel a) namítá nepřezkoumatelnost pro vnitřní rozpor odůvodnění napadeného rozsudku, a to v otázkách, které jsou zcela zásadní pro posouzení aplikace § 98f odst. 2 autorského zákona. Městský soud nejdříve v bodě 32. napadeného rozsudku uvádí, že pro užití § 98f odst. 2 autorského zákona je relevantní skutečnost, zda došlo k meziročnímu navýšení sazby oproti její předchozí výši o více než míru inflace. Následně v bodě 37. tvrdí, že neexistovala předchozí sazba odměn, tedy ani její výše. I přesto určuje soud starší sazbu jako 0 Kč, a tedy tvrdí, že předchozí výše existovala.

[9] Stěžovatel a) je přesvědčen, že vytvořená definice pojmu „nově vytvořená sazba“ je bez dalšího srozumitelná a vyčerpávající.

[10] Podle stěžovatele a) (dále taktéž „MKČR“) je důležité vykládat § 98f odst. 2 autorského zákona z hlediska účelu, jež má předmětné ustanovení plnit při sjednávání sazebníků odměn. Účelem zásahu MKČR do tvorby sazebníku odměn je zamezit libovůli kolektivních správců při stanovování nových sazebních odměn. Stěžovatel tvrdí, že § 98f odst. 2 autorského zákona je v podstatě speciální klauzulí, která upravuje přísnější postup pro případ, že kolektivní správce hodlá skokově (nad míru inflace) zvýšit sazbu odměny proti její předchozí výši. *A contrario* běžný postup podle § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona je bez ingerence MKČR. Jsou to případy, kdy je navrhováno zvýšení starých sazeb o míru inflace, nebo kdy jsou navrhovány zcela nové sazby.

[11] Pokud tedy kolektivní správce navrhuje buď zcela novou sazbu odměny, nebo navrhuje změnu již existující sazby odměny, musí podle § 98f odst. 1 autorského zákona takový návrh spolu s odůvodněním zveřejnit a předložit zákonem stanoveným subjektům a splnit další povinnosti dle uvedeného ustanovení. Stěžovatel a) uvádí, že i v případě stanovení nové sazby odměn kolektivním správcem musí být tyto sazby projednány podle § 98f odst. 1, odst. 2 a 4 autorského zákona. Takto se zabrání jednostrannému jednání kolektivního správce a bude zohledněn účel, který má sazebník plnit.

[12] Stěžovatel a) dále uvádí, že pro posouzení zvýšení sazby odměny na základě rozhodných kritérií je nezbytné, aby vedle sebe existovala původní sazba a nově zvýšená sazba, jedině tak bude MKČR schopno jejich srovnání. Srovnání probíhá matematickým porovnáním absolutních hodnot a posouzením míry navrhovaného zvýšení nad míru inflace.

[13] Stěžovatel a) brojí proti argumentaci městského soudu v bodě 37. napadeného rozsudku. Výklad soudu ve zmíněném bodě napadeného rozsudku je v rozporu s jazykovým výkladem § 98f odst. 2 autorského zákona a taktéž i s úmyslem zákonodárce zamezit jednostrannému skokovému zvýšení sazeb odměn. Argumentace městského soudu je nesprávná i z toho důvodu, že pokud by stěžovatel a) souhlas s návrhem nové výše sazeb neudělil, § 98f odst. 2 věta pátá by nebyla aplikovatelná. Kolektivní správce by musel vždy navrhovat odměnu 0 Kč. Pokud kolektivní správce nezíská souhlas Ministerstva kultury s navýšením sazeb odměn, může navýšit sazbu odměn v mezích § 98f odst. 3 autorského zákona, tedy pouze do limitu míry inflace předcházejícího roku, pro nějž má platit nová výše sazby odměny. Pokud však městský soud určil výši sazby odměny za předcházející rok 0 Kč, bude mít daný limit vždy hodnotu 0 Kč. Jakákoliv procentní výše inflace násobená nulou bude vždy nula. V případě, že by stěžovatel a) neudělil souhlas s navýšením sazby

odměn, neměl by kolektivní správce žádné vodítko, v jaké výši může navrhnout sazbu odměn tak, aby splnil podmínku stanovenou uvedeným ustanovením autorského zákona.

[14] Stěžovatel a) míní, že vztahoval-li by se § 98f odst. 2 autorského zákona i na posouzení nově vytvořených sazeb odměn, obsahoval by samotné sazby, nikoliv zvýšení sazeb odměn.

[15] Stěžovatelka b) namítá spornost posouzení věcné působnosti MKČR. Neztotožňuje se se závěrem městského soudu zejména v bodě 32. napadeného rozsudku, že z díkce § 98f odst. 2 autorského zákona nelze dovodit, zda lze předmětné ustanovení aplikovat na „novou sazbu“.

[16] Z důvodové zprávy k novele autorského zákona plyne, že záměrem zákonodárce bylo zajistit transparentnost procesu tvorby sazebníků odměn, informovanost uživatelů a zároveň přiměřeným způsobem motivovat kolektivního správce a uživatele práv k dosažení shody na novém sazebníku. V legislativním procesu došla novela několika změn, jednou z nich bylo zavedení souhlasu MKČR se zvýšením sazby odměny ve vymezených situacích.

[17] Podle stěžovatelky b) § 98f autorského zákona mluví zcela jednoznačně o „nové výši sazby odměny“. Pokud by bylo úmyslem zákonodárce zavést souhlas MKČR i pro novou sazbu, bylo by to tak formulováno. Městský soud vyložil § 98f odst. 2 autorského zákona za pomoci argumentu *a minori ad maius*, neboť pojem „nová sazba odměny“ je zjevně pojmem věcně širším než „nová výše sazby odměny“. Tím v rozporu se zásadou enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí rozšířil působnost MKČR nad rámec autorského zákona.

[18] Stěžovatelka b) osvětluje své tvrzení pomocí argumentu *ad absurdum*. V případě, že by MKČR (v souladu s § 98f odst. 2 autorského zákona) neudělilo souhlas, kolektivní správce může navýšit původní sazbu odměn pouze do výše inflace za předchozí rok. Dle názoru městského soudu je původní sazba 0 Kč (respektive neexistuje), kolektivní správce tedy 0 Kč může navýšit pouze o inflaci, takže výsledek je 0 Kč. Jakékoliv procento z nuly bude vždy nula. Pokud by kolektivní správce chtěl navýšit sazbu v novém roce, bude muset opět žádat MKČR, a pokud bude podle MKČR opět sazba nepřiměřená, bude muset znovu navýšit sazbu pouze o inflaci a výsledek bude opět nula.

[19] Nabízí se i další podobný argument. Kolektivní správce by mohl stanovit výši sazby v procentech tržby uživatele. MKČR by vyslovilo nesouhlas s danou sazbou odměny. Výkladem městského soudu by došlo k přičtení míry inflace ke stávající nulové procentní sazbě z určité základny (tržeb uživatele). I v tomto případě by se však jednalo o navýšení o míru inflace, ke které by nebyl potřeba souhlas MKČR. Stěžovatelka b) zmínila i na potenciálně paradoxní situaci, že by kolektivní správce stanovil procentuální sazbu odměny nižší než míra inflace za předchozí rok. Pokud by MKČR nesouhlasilo s danou sazbou odměny, mohl by kolektivní správce ve smyslu § 98f odst. 2 autorského zákona stanovit odměnu až do limitu míry inflace, která bude vyšší než původně navržená sazba, čímž by došlo k překročení výše původně navržené odměny, s níž MKČR vyslovilo nesouhlas.

[20] Stěžovatelka b) upozorňuje, že § 98f odst. 2 nelze vykládat izolovaně, ale naopak je nutné ho zohlednit v celém procesu přijímání sazebníků dle § 98f autorského zákona.

pokračování

V tomto světle neobstojí ani argument stěžovatele a), který tvrdí, že postup kolektivního správce bez nutného souhlasu MKČR může vést k obcházení zákona. Je to právě stěžovatel a), který může vzhledem ke své pozici vyslovit nesouhlas nebo vyjádřit námitky k novému sazebníku odměn, popřípadě se obrátit na příslušný soud dle § 98f odst. 3 a 4 autorského zákona.

[21] Stěžovatelka b) reaguje i na bod 38. odůvodnění napadeného rozsudku, ve kterém se městský soud vypořádává s dvojí odměnou v případě užití děl prostřednictvím *video on demand* (dále „VOD knihovna“).

[22] Podle ní totiž nejde o dvojí odměnu za stejné užití, ačkoliv jde v obou případech o užití dle § 18 odst. 2 autorského zákona. Parametry dané služby jsou totiž odlišné, takže odůvodňují i jinou sazbu odměny. Kolektivní správce v případě licenční smlouvy zcela běžně zahrnuje pod výpočet odměny za tuto licenci v procentech z tržeb licenčního nabyvatele též jeho VOD knihovnu, tj. jde o doplňkovou službu k hlavní nabízené službě. V případě, že vysílatel provozuje VOD knihovnu jako samostatnou službu, vztahuje se na něj pro takovou službu sazebník odměn pro použití online. K tomu stěžovatelka b) odkazuje na § 100g autorského zákona, který hovoří o poskytování multiteritoriálních licencí k užití online pro rozhlasové a televizní vysílatele, pokud poskytují související audiovizuální mediální službu ke svému vysílání, a televizní vysílatele, pokud poskytují související audiovizuální mediální službu ke svému vysílání, či směrnici (EU) 2019/789 (tzv. Online SatCab směrnice), která pro „doplňkové online služby“ zavádí specifický režim uplatňování zásady země původu a zohledňování specifických kritérií pro výši sazby odměny. Tato úprava je již zanesena v návrhu novely autorského zákona.

II. 2. Vyjádření žalobkyně, stěžovatele a) a osob zúčastněných na řízení ke kasačním stížnostem

[23] Žalobkyně se ve vyjádření ze dne 13. 12. 2021 vyslovuje k pojmům „nově vytvořené sazby“ a „nová výše sazby odměny“. Např. pojmu nová (informace) se věnuje judikatura ve věcech poskytování informací dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Z ní plyne, že pojmem „nová informace“ ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se rozumí taková informace, která v době podání žádosti neexistuje a pro vyhovění požadavku je nutné nejen mechanické vynětí informací z databáze, ale i jejich kvalifikované zpracování. Odkazuje též na § 5 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve kterém se uvádí, že *vynález je nový, není-li součástí stavu techniky*. I zde je obdobně upraven pojem „nového“.

[24] Vzhledem k uvedenému žalobkyně namítá, že novou výší sazby odměny nemůže být něco, co již existuje a za co již kolektivní správce odměnu vybíral. Ztotožňuje se s interpretací § 98f odst. 2 autorského zákona provedenou městským soudem.

[25] Vyjadřuje se i k postavení stěžovatelky b), která je fakticky monopolem, což vyplývá z § 96a odst. 3 písm. d) autorského zákona. Stěžovatelka b) vykonává správu cizího majetku a musí respektovat rozhodnutí stěžovatele a) o přiměřenosti nebo nepřiměřenosti výše sazby odměny. K tomu žalobkyně cituje nález Ústavního soudu ze dne 13. 1. 2015, sp. zn. II. ÚS 2186/14.

[26] K nulové odměně pak reaguje na argumentaci stěžovatelky b) pomocí argumentu *ad absurdum*. Žalobkyně tvrdí, že stěžovatelka b) vystihla podstatu právní úpravy. Právě v těchto případech, kdy sazba dosud neexistuje, je důležité, aby MKČR posuzovalo zvýšení sazby odměny a na svou úlohu nerezignovalo. Je v rozporu s úmyslem zákonodárce, aby stěžovatelka b) ze své vůle, bez souhlasu MKČR, přidávala další položky, a tím navyšovala odměnu hrazenou uživateli.

[27] Žalobkyně se opakovaně vyjadřuje i ke dvojímu placení odměny, přičemž v souvislosti s tím odkazuje na čl. 5.2. hromadné licenční smlouvy ze dne 28. 12. 2012. Z něho plyne, že mezi žalobkyní a stěžovatelkou b) byla sjednána za uvedené oprávnění souhrnná odměna. Pokud však nedojde při vytvoření sazby pro užití děl prostřednictvím VOD knihovny ke snížení souhrnné sazby, logicky bude žalobkyně i nadále fakticky platit odměnu za užití VOD knihovny vedle sebe. Důsledkem je placení nadlimitní zvýšené souhrnné sazby ve smyslu § 98f odst. 2 autorského zákona.

[28] Osoba zúčastněná na řízení IV), dále též „OZNŘ IV)“, se ve vyjádření ze dne 3. 1. 2022 zcela ztotožňuje s argumentací městského soudu. Jednoznačným úmyslem zákonodárce bylo ve spojitosti se schvalovací procedurou dle § 98f odst. 2 autorského zákona ochránit uživatele předmětu ochrany před nepříznivým zvyšováním sazeb. Pokud by byl přijat výklad podle stěžovatelky b), měl by kolektivní správce možnost vytvářet nové sazby a nebyl by jakkoliv omezen.

[29] Nelze souhlasit ani s výkladem pomocí interních směrnic žalovaného, o které se stěžovatelka b) při své argumentaci opírá. Argumentace vnitřními směrnicemi žalovaného je absurdní a pro odůvodnění protizákonného postupu MKČR naprosto irelevantní.

[30] Tvzení stěžovatelky b), že v případech, kdy kolektivní správce bude navrhopat nové sazby, musí být tyto sazby s uživateli předmětu ochrany postupem podle § 98f odst. 1 a odst. 3 autorského zákona projednány, nebo tvzení, že se na nové sazby procedura stanovená v § 98f odst. 2 autorského zákona neuplatní, nemohou obstát, jelikož se jedná o dva zcela odlišné mechanismy regulace. Na jedné straně stojí možnost uplatnit námitky a na druhé straně obecná povinnost schvalovat nové výše sazeb.

[31] OZNŘ IV) se tak zcela ztotožňuje s právním názorem městského soudu, že „novost“ sazby není z hlediska aplikace § 98f odst. 2 autorského zákona relevantním kritériem pro aplikaci ustanovení a že pro užití daného ustanovení je rozhodné to, zda došlo či nedošlo k meziročnímu navýšení sazby oproti její předchozí výši.

[32] Osoba zúčastněná na řízení III) se ke kasačním stížnostem nevyjádřila.

II. 3. Další vyjádření stěžovatelky b) a žalobkyně ke kasačním stížnostem

[33] Stěžovatelka b) se ve své replice vyjadřovala k argumentaci žalobkyně, že předložené příklady k pojmu „nové“ se týkají situace, kdy vzniká něco nového, co dříve neexistovalo. Stěžovatelka b) se domnívá, že je tomu tak i v případě předmětných sazeb odměny. I podle

pokračování

městského soudu původní sazba odměny neexistuje. Kolektivní správce takovou odměnu vůbec nevybíral. Stěžovatelka b) nerozumí tomu, že pokud předchozí (původní) výše sazeb odměn neexistovala, že městský soud určil její nulovou výši. K praktickým dopadům závěru městského soudu stěžovatelka b) odkazuje na detailní argumentaci ve své kasační stížnosti.

[34] Stěžovatelka b) se dále vyslovila k vyjádření OZNŘ IV) a v replice uvedla, že nezaměňuje odlišné mechanismy regulace. Je pouze přesvědčena, že předchozí souhlas MKČR je vyžadován pouze za jasně daných podmínek stanovujících ingerenci státu do vyjednávání sazebníku kolektivního správce. Nesouhlasí ani s názorem OZNŘ IV), že „novost“ sazby není relevantním kritériem pro aplikaci § 98f odst. 2 autorského zákona. Termín „nová výše sazby odměny“ je součástí hypotézy právní normy uvedené v dotčeném ustanovení a jeho posouzení tak buď vede k uplatnění pravidla stanoveného k dispozici právní normy, nebo nikoliv. K dalšímu odkazuje stěžovatelka na svoji podrobnou kasační stížnost.

[35] Stěžovatelka b) dále doplnila kasační stížnost podáním ze dne 8. 2. 2022, v němž ozřejmila, v čem se odlišují nové sazby odměny od dříve vybíraných sazeb odměn natolik, že nelze sazby odměny jednoduše a jednoznačně porovnat, a tudíž je důvodné mluvit o stanovení nové sazby odměny, nikoliv nové výše sazby odměny.

[36] Repliku podala i žalobkyně, která reaguje na argumentaci stěžovatelky b) ohledně novosti předmětných sazeb. Žalobkyně za všechna oprávnění k užití děl v repertoáru stěžovatelky b) hradila autorskou odměnu, a to v souhrnné paušální výši. Nejedná se tak o novou výši sazby odměny za užití díla, která dosud neexistovala a za něž se odměna nevybírala.

[37] Podle žalobkyně stěžovatelka b) nikdy nevysvětlila, z jakého důvodu metodiku výpočtu změnila, i přes její povinnost při stanovování sazeb odměny vycházet z objektivních a nediskriminačních kritérií.

[38] Žalobkyně namítá, že je zřejmé, že je nově sazba odměny v případě (i) bezúplatného přehrávání audiovizuálních děl a (ii) bezúplatného přehrávání hudebních děl diverzifikována na tři různé sazby ve výši 50 Kč, 300 Kč a 900 Kč; k navýšení nad míru inflace může dojít. V důsledku by měl kolektivní správce získat s navýšením sazby odměny předcházející souhlas MKČR. Čehož si je vědoma i stěžovatelka b), která o souhlas MKČR žádala dne 24. 8. 2018, přičemž ve své žádosti uvedla, že *„nově tedy dochází jak k jejímu navýšení pro čistě hudební účely, tak i ke snížení u portálů, kde dochází pouze k minimálnímu užití hudby“*.

[39] Konečně žalobkyně poukázala na to, že stěžovatelka b) nerozčlenila dosavadní sazbu odměny rovnoměrným způsobem, třebaže tato sazba má vycházet z dosavadní sazby, kde za 45 až 64 % užití hudby byla žalobkyně povinna hradit 300 Kč, nyní je za 100 % užití hudby navrhována sazba 900 Kč.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[40] Kasační stížnosti jsou podány včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) osobami oprávněnými (§ 102 s. ř. s.). Stěžovatelé a) a b) jsou rovněž zastoupeny advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[41] Kasační stížnosti jsou důvodné.

[42] Nejvyšší správní soud v první řadě zkoumal, zda je napadený rozsudek přezkoumatelný, neboť jen u rozhodnutí přezkoumatelného lze zpravidla vážit další kasační námitky. Odůvodnění napadeného rozsudku mohlo být zejména v bodech 32. a 37. formulováno přesvědčivěji. V celkovém kontextu věci je nicméně srozumitelné, jak městský soud přistupoval k řešení sporu, jaký zaujal právní názor na danou věc a z jakých důkazů při svých úvahách vystupoval.

[43] Jádrem sporu u nyní řešeného případu je výklad § 98f odst. 2 autorského zákona a jeho aplikace na předmět sporu.

[44] Podle § 98f odst. 2 autorského zákona, *hodlá-li kolektivní správce zvýšit sazbu odměny oproti její předchozí výši o více než míru inflace v roce předcházejícím roku, pro nějž má platit nová výše sazby odměny, je kolektivní správce povinen k postupu podle odstavce 1 získat předchozí souhlas Ministerstva kultury (dále jen „ministerstvo“). Účastníky řízení o vydání souhlasu jsou kolektivní správce a osoby podle odstavce 1, které proti zvýšení sazby odměny uplatnily včas námitky. Ministerstvo souhlas nevydává, pokud zvýšení sazby odměny nevychází z objektivních a nediskriminačních kritérií nebo pokud není ve vztahu k těmto kritériím přiměřené. Při posuzování splnění kritérií podle předchozí věty ministerstvo přihlédne zejména ke kritériím uvedeným v § 98e odst. 3. Nezáká-li kolektivní správce požadovaný souhlas ministerstva, může navýšit sazbu odměny při dodržení podmínek stanovených v § 98e odst. 3. pouze do limitu stanoveného ve větě první. Míra inflace v roce dle věty první je potom přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen zboží a služeb za domácnosti celkem vyjádřený procentní změnou průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru 12 předchozích měsíců, vyjádřená v procentech, zveřejněná každým kalendářním rokem ČSÚ za rok předcházející.*

[45] Ustanovení § 98f autorského zákona upravuje postup sjednávání některých sazebníků. V případech, ve kterých dochází ke změnám obsahu sazebníku, postupuje kolektivní správce podle § 98f odst. 1 autorského zákona. Z toho plyne, že změnu je kolektivní správce oprávněn učinit pouze jednou ročně s účinností k začátku kalendářního roku. Zákon v předmětném ustanovení omezuje autonomii vůle kolektivního správce tak, že mu stanoví povinnost zamýšlené změny obsahu sazebníku projednat s uživateli předmětů ochrany. Dále kolektivnímu správci ukládá povinnost uveřejnit zamýšlené změny sazebníku odměn spolu s odůvodněním na jeho internetových stránkách a zaslat zákonem vymezenému okruhu osob k vyjádření. Pokud dotčené osoby uplatní námitky proti zamýšlené změně ve lhůtě, musí je kolektivní správce projednat.

[46] Pro osoby, které uplatnily včas námitky, se považuje návrh sazebníku za neodsouhlasený. Kolektivní správce pak má povinnost do 2 měsíců projednat důvody nesouhlasu, a pokud se ani tak kolektivní správce a dotčená osoba neshodnou, musí po uplynutí lhůty bez zbytečného odkladu předložit žádost o zprostředkování sjednání

pokračování

sazebníku podle § 101. Autorský zákon umožňuje nesouhlasícím osobám nebo kolektivnímu správci podat návrh soudu na rozhodnutí sporu o určení sazby odměny.

[47] V § 98f odst. 2 autorského zákona zákonodárce omezil ve vymezených případech autonomii vůle soukromých osob podmínkou souhlasu MKČR se změnou sazebníku odměn. Tento odstavec je však nezávislý na předchozím nastavení uplatnění námitek. Podmínka udělení souhlasu se požaduje pouze v případech, pokud zamýšlená změna obsahu sazebníku bude ve vztahu k určité sazbě odměny taková, že zvýšení sazby má být větší než míra inflace za předcházející kalendářní rok.

[48] Znamená to, že všechny změny obsahu sazebníku odměn se schvalují podle pravidel v § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona. Ve speciálních případech však, mělo-li by dojít k navýšení sazby odměny nad míru výše inflace za předchozí kalendářní rok, vstupuje do procesu MKČR, které může a nemusí dát souhlas se zamýšleným navýšením sazeb odměn. Proti rozhodnutí správního orgánu jsou přípustné opravné prostředky a případně i soudní ochrana.

[49] Stěžovatelka b) předložila sazebník odměn, ze kterého plyne, že některé sazby diverzifikovala do několika zvláštních odměn. MKČR pak uvedlo, že vzhledem k tomu, že se jednalo o diverzifikaci, šlo o „nově vytvořený sazebník“ odměn, tudíž se na něj neuplatní § 98f odst. 2 autorského zákona, jinak řečeno sazebník nepodléhal veřejnoprávnímu souhlasu. Žalobkyně však tvrdí, že nešlo o nově vytvořené sazby, ale o změnu sazeb, a proto podléhá souhlasu podle § 98f odst. 2 autorského zákona. Městský soud vykládá pojem „nová výše sazeb“ tak, že se nejedná o nově vytvořenou sazbu, tedy sazbu předtím neexistující, ale jde pouze o slovní vyjádření změny sazby oproti původní sazbě.

[50] Výklad městského soudu je v tomto ohledu správný. Ze znění předmětného ustanovení plyne, že zákonodárce chtěl slovně odlišit „starší“ původní sazbu od „novější“ navýšené sazby. Znamená to tedy, že předpokládal, že nějaká „starší“ (a nenulová) sazba musí existovat, má-li se za použití pravidel matematické povahy (o určitou část z původního celku) zvýšit na „novější“ hodnotu s určitými omezeními. Smyslem ustanovení není hodnotit, zda má navrhovaný sazebník odměn nový obsah (nové sazby), neboť k tomu slouží § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona. Smyslem je posoudit, zda nedošlo k navýšení sazby o částku vyšší, než je míra inflace.

[51] Městský soud pro přehlednost sestavil tabulku zachycující stav sazeb, kterou přikládá Nejvyšší správní soud i do svého rozhodnutí:

Číslo sazby	Nynější stav sazeb	Zamýšlený stav sazeb
1.	dle III. článku, bod 3.2 sazebníku za bezúplatný streaming audiovizuálních děl je stanovena (jako alternativní sazba k procentuální sazbě) ve výši 300 Kč za každých započatých 10 minut celkové stopáže všech v daném měsíci zpřístupněných děl či jiných	900 Kč za bezúplatný hudební streaming (100% hudební díla a videoklipy)
		300 Kč za bezúplatný streaming ostatních audiovizuálních děl či jiných zvukově obrazových záznamů
		50 Kč při užití hudby jen v rámci reklamy, resp. maximálně do 9 % z celkové stopáže

	zvukově obrazových záznamů	
2.	dle III. článku, bod 3.1 sazebníku za bezúplatný streaming hudebních děl je stanovena (jako alternativní sazba k procentuální sazbě) ve výši 300 Kč za každých započatých 10 minut celkové stopáže všech v daném měsíci zpřístupněných děl	900 Kč za bezúplatný streaming hudebních děl (100% hudební díla)
		300 Kč za bezúplatný streaming hudebních děl (ostatní)
		50 Kč při užití hudby jen v rámci reklamy, resp. maximálně do 9 % z celkové stopáže
3.	sazba v sazebníku neexistuje	za licenci v případě downloadových a streamingových služeb za předpokladu, že dotčený uživatel neplní svoji povinnost dle § 98c autorského zákona a neposkytne kolektivnímu správci součinnost ke zjištění skutečností rozhodných pro výpočet odměny a tyto skutečnosti není ani možné zjistit z obecně dostupných zdrojů – 300 Kč za každých 10 minut celkové stopáže všech v daném měsíci zpřístupněných děl bez ohledu na počet zhlédnutí či stažení díla
4.	sazba v sazebníku neexistuje	v případě hyperlinkových portálů, nebyla-li vypořádána autorská práva pro dané užití provozovatele webových stránek, na které je odkazováno – 300 Kč za jeden tzv. vnořený odkaz (embedded hyperlink)

[52] Z přehledové tabulky plyne, že došlo k diverzifikaci sazeb 1. a 2. V případě sazeb č. 3. a 4. původní sazba neexistovala. Podle městského soudu došlo pouze ke změně sazeb a jejich navýšení, tedy lze na tento případ aplikovat § 98f odst. 2 autorského zákona. S tím se však Nejvyšší správní soud neztotožňuje. Ačkoliv městský soud správně vyložil podstatu § 98f odst. 2 autorského zákona, postupoval nezákonně při jeho aplikaci.

[53] Ustanovení pracuje s navýšením sazby odměny oproti její předchozí výši o více než míru inflace v předcházejícím roce. Nejvyšší správní soud upozorňuje na skutečnost, že odst. 2 užívá pojmu „nová výše sazby“, nikoliv „nová sazba“. V představě zákonodárce jde tedy, jak již zmíněno, o zvýšení již existující („staré“) sazby o určité procento. Na změnu samotného obsahu sazebníku (tedy na případné definování nových sazeb, změnu jejich struktury či logiky, na níž jsou založeny atd.) se uplatní § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona. Stěžovatelka b) však vytvořila nový sazebník, ve kterém místo jedné sazby zřídila tři nové kategorie, pro které určila 3 nové sazby. V případě sazby č. 3 a 4. stěžovatelka b) zavedla zcela nové kategorie, tedy nevycházela z předtím nastaveného paušálního režimu sazebníku odměn. V obou případech však došlo ke změně obsahu sazebníku jako celku, nikoliv k nové výši určité již existující sazby.

[54] Pokud by došlo k navýšení sazby oproti původní sazbě v případě sazeb č. 1 a 2., nová navýšená sazba by překračovala 300 Kč za každých započatých 10 minut celkové stopáže

pokračování

v daném měsíci (viz výše uvedená tabulka). Stěžovatelka b) se však rozhodla, že změní obsah sazebníku a dříve nastavený paušální režim zruší, respektive rozdělí do několika kategorií. Nepochybně přitom lze srovnávat původní výši sazeb (paušální režim za obecně vymezené služby) a výši zamýšlených sazeb nově vzniklých kategorií. V každém případě však došlo k změně obsahu sazebníku, tedy ke změně obecně vymezené kategorie, za kterou stěžovatelka b) určila sazbu odměn, na nově vymezené samostatné kategorie, a logicky tedy i ke „zrušení“ obecně vymezené předchozí kategorie. Srovnání sazeb v tabulce vedle sebe ilustruje, že nedošlo k pouhému „navýšení“ původní sazby, nýbrž ke změně podstaty sazeb a vytvoření zcela nového systému sazeb.

[55] Z jazykového výkladu § 98f odst. 2 autorského zákona plyne, že MKČR má zkoumat navýšení nové zamýšlené sazby nad původní sazbu. Má dojít k prověření navýšení té samé sazby. Zákon ukládá správnímu orgánu provést prověření pouze „uvnitř“ existující sazby a nedává mu žádné zmocnění zvažovat přiměřenost zvýšení, pokud dojde – jako nyní – k diverzifikaci sazebníku a vytvoření nových sazeb, které ve svém důsledku mohou znamenat výraznější navýšení. Jinak řečeno, zákon nedává MKČR zmocnění k přezkumu přiměřenosti obsahu sazebníku či jeho struktury, toliko (za předpokladu, že obsah a struktura se nezměnily) k přezkumu přiměřenosti navýšení existující sazby. Nelze tedy v režimu § 98f odst. 2 autorského zákona porovnávat původní sazbu, která dopadá na širší okruh služeb, a nové zamýšlené sazby, které dopadají na rozdílné kategorie užití autorských děl.

[56] Ostatně zákonodárce myslel i na případy, ve kterých dojde ke změně obsahu sazebníku odměn, a to v § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona. Odstavec 2 uvedeného paragrafu je tedy speciálním ustanovením, které nelze aplikovat na jakékoliv změny obsahu, ale pouze na případy navýšení sazby nad míru inflace předcházejícího roku. V ostatním kolektivní správce postupuje při schvalování změny sazebníku odměn dle § 98f odst. 1 autorského zákona. Úpravu v § 98f autorského zákona je třeba vykládat jako celek, kterým se vytváří systém pravidel pro úpravu odměn za užití autorských děl; a pro různé typy situací platí i různé režimy interakce správců práv k autorským dílům, uživatelů těchto děl a věcně příslušného správního úřadu (MKČR).

[57] Jak již bylo shora naznačeno, nesprávná je v daném kontextu i úvaha městského soudu, že pokud původní výše sazby neexistovala, její výše by činila 0 Kč. Znamenalo by to totiž, že nová výše sazby by nemohla být stanovena matematickým pravidlem (navýšením o určitou část původní sazby), jelikož matematické pravidlo by v daném kontextu neposkytovalo užitečný výsledek. V případě sazeb č. 3 a č. 4 lze bez dalšího uzavřít, a plyne to i ze shora uvedené tabulky, že jde o zcela nově vytvořené sazby, takže nedochází ke změně obsahu sazebníku. Aplikace § 98f odst. 2 autorského zákona tedy nepadá v úvahu. Ve výsledku podobně však tomu je i u sazeb č. 1. a 2., kde sice „původní“ sazby existovaly, nicméně „nové“ sazby jsou založeny na znatelně jiné logice, takže i zde platí, že „nové“ sazby nelze bez dalšího určit jejich navýšením pomocí matematického pravidla ze základu tvořeného „starými“ sazbami.

[58] Žalobkyně se snažila demonstrovat výklad pojmu „novosti“ na judikatuře k pojmu nové informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, nebo na § 5 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích. Obecně lze souhlasit

s tím, že podobné pojmy a instituty mají být v právu vykládány podobně. Pojem novosti je nicméně většinou vázán na kontext, v němž se užívá. Výklad pojmu „nový“ lze srozumitelně a dostatečně vyložit z autorského zákona a jeho význam vcelku zřejmě plyne ze znění i smyslu a účelu § 98f odst. 2 autorského zákona.

[59] Není důvodu ani obávat se obcházení zákona. Nově navržené sazby se totiž nenacházejí v regulatorním vakuu – zákon i na tyto případy pamatuje, a to zejména v § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona, jak již bylo shora zmíněno.

[60] Co se týče námitek stěžovatelky b) týkajících se bodu 38. napadeného rozsudku, nejsou pro řízení o kasační stížnosti relevantní, neboť se týkají obsahu sazebníku. To samé platí i pro poukaz žalobkyně na to, že stěžovatelka b) nerozčlenila dosavadní sazbu odměny rovnoměrným způsobem. Námitky týkající se obsahu sazebníku, byť se dotýkají zvýšení odměny, se řídí režimem § 98f odst. 1, 3 a 4 autorského zákona. Jádrem sporu v řízení o kasační stížnosti i v předchozím řízení o žalobě je však to, zda MKČR v souladu se zákonem zastavilo řízení, mělo-li za to, že žádost podaná stěžovatelkou b) o souhlas se změnou sazebníku se neřídí režimem § 98f odst. 2 autorského zákona. Přiměřenost změny obsahu sazebníku a nesouhlas osob se změnou obsahu sazebníku dle § 98f odst. 1 autorského zákona předmětem těchto soudních řízení nebyla.

IV. Závěr a náklady řízení

[61] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnosti důvodnými, a proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek městského soudu zrušil.

[62] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, rozhodne městský soud v novém rozhodnutí i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2023

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu